

El dia 1 de maig de 2009, mentre els carrers de Barcelona i València s'omplien de manifestants reivindicant els drets de la classe treballadora, ens va deixar per sempre la nostra estimada amiga i col·lega Mavi Dolç i Gastaldo. Ningú no podia pensar que la persona incansablement il·lusionada per la vida i el treball, que era la Mavi, seria presa d'una malaltia fulminant que se l'enduria en menys d'una setmana, sense prèvies, sense temps al comiat; encara amb el somriure als ulls i el pensament posat en el treball pendent.

Mavi Dolç va néixer l'any 1961 i va créixer al barri de Russafa de València, a tocar de l'exemple de la ciutat, amb carrers estrets i cases típiques del modernisme popular, on s'ha conservat l'ús del nostre català. Un barri on fa goig passejar i comprar-hi al mercat. Ella n'estava molt cofoia d'haver-hi viscut fins que se'n va anar a Barcelona l'any 1986. En la seva casa familiar del carrer Literat Azorín, hi vam compartir moltes hores d'estudi i de confidències mentre estudiàvem filologia catalana. La coincidència que féssim els mateixos estudis, que jo visqués a prop i que tinguéssim una gran estima per la llengua i pel país va propiciar una amistat que ens va enriquir mútuament i a la qual sempre hem estat fidels. A més a més, Mavi va estar molt lligada fins al final als pobles dels seus pares: Montcada i Bètera, on tenia una casa i una tia, per a la qual era com una filla.

El caràcter de Mavi, la seva generositat i capacitat de treball, la il·lusió per tot el que empenia i la força de convicció que encomanava és, sens dubte, fruit d'una infància feliç i estimulante al costat d'una germana, una mica més gran, i d'un pare i una mare treballadors, honestos i intel·ligents que van saber transmetre-li l'estima per l'estudi i el gaudi del treball ben fet.

Es va llicenciar en Filologia Catalana l'any 1984 a la Universitat de València. Tot seguit, va aprovar les oposicions d'ensenyament mitjà i va fer classes durant dos anys a estudiants de batxiller (un curs a València i l'altre a Alacant). Però Mavi tenia un esperit inquiet i volia anar més lluny. Potser perquè havia begut en les fonts fusterianes i havia viscut la catalanitat sociològica dels anys vuitanta o senzillament perquè l'atzar es va presentar, el ben cert és que se'n va anar a Barcelona, on va iniciar la seva carrera professional. Aquell mateix curs 1986-87 va entrar com a professora al Departament de Filologia Catalana de la Universitat Autònoma de Barcelona, l'any 1991 s'hi va doctorar en Filologia Catalana amb la tesi *Prensa i Llengua. Ciutat de València 1836-1936*, dirigida per la Dra. Mila Segarra, i el curs 1992 va guanyar un plaça de Professora Titular d'Universitat a la Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB.

A partir d'aleshores, Mavi Dolç va combinar la docència amb la gestió acadèmica, la investigació i l'activisme cultural. I no podia ser d'altra manera perquè Mavi era treballadora, sociable, generosa, passional. Va formar moltes generacions de periodistes, ensenyant-los a comunicar, a ser crítics, a conèixer els Països Catalans. Així, cada any, baixava a València amb un grup nombros

d'estudiants a participar en el Congrés de Ciències de la Comunicació que s'organitzava amb motiu dels Premis Octubre.

La seva popularitat entre els estudiants, unida a la gran capacitat de treball, va fer que el 2002 fos nomenada Delegada del Rector per a estudiants de la UAB, càrrec que va ostentar fins a març de 2006. En aquests anys va impulsar i consolidar projectes relacionats amb la millora dels serveis als estudiants universitaris de la UAB, que avui dia continuen vigents. Cal citar el Programa d'Assessors d'Estudiants, des del qual estudiants dels darrers anys de Llicenciatura tutoritzen els estudiants de primer curs; la Unitat d'Assessorament Psicopedagògic, on els estudiants poden resoldre les seves mancances quant a eines d'estudi i adaptació; la web 2.0, anomenada La Xarxa, avui ETC, on els estudiants poden gaudir d'un instrument de comunicació i participació; el Gabinet de Consultes Tècniques i Normatives Acadèmiques, creat per resoldre problemes individuals amb el professorat, la gestió de la universitat o els òrgans de govern; el Programa d'Acollida a Estudiants d'Intercanvi, tan necessari per orientar els estudiants estrangers que arriben cada any a la UAB.

En març de 2006, va deixar el càrrec de Delegada del Rector per a estudiants i va entrar a la Universitat Oberta de Catalunya per actuar de Vicerectora Adjunta a la Rectora, lloc que va ocupar fins a finals de 2006, i posteriorment es va fer càrrec del Vicerektorat de Cultura i Multilingüisme, fins al 31 de desembre de 2007, a la mateixa universitat. Dels projectes que va impulsar com a vicerectora de la UOC, cal destacar l'elaboració del Pla de Desenvolupament de la Plataforma Virtual UOQUIS 2.0; la realització del Pla de Política Lingüística Multilingüe; la creació d'un Pla d'Activitats Culturals Territorials; la iniciativa d'un Pla de Millora de la Biblioteca Virtual; la col·laboració amb el Gabinet de Comunicació; la millora de les publicacions digitals quant a requisits investigadors i científics; etc.

En març de 2008, és nomenada Cap de l'Àrea de Llengua i Universitats de l'Institut Ramon Llull, amb l'objectiu de reestructurar i donar un nou impuls a aquesta àrea. Mavi Dolç va posar la imaginació, la intel·ligència, l'experiència i la seva capacitat de treball al servei d'aquesta Institució. L'ideari i els objectius que s'hi va marcar estan explicats per ella mateixa en un article «El país que volem», publicat en 2009. Així diu: «En aquests moments, portem endavant tot el que es refereix a la cultura catalana a l'exterior des de l'IRL. Distribuïm coneixements des de la meua Àrea i les altres dues (Humanitats i Pensament i Creació) a fi que tothom conega i sàpiga que amb la cultura i la llengua catalana es poden fer activitats culturals, xarxes de dinamització, promoció dels escriptors, creació cultural de dansa, art, artistes de qualsevol tipus i tenim mecanismes de presència fora dels Països Catalans molt adequats quan volem presentar alguna exposició, algun escriptor o músic i quan volem impartir els millors coneixements a fora» (p. 117). L'article traspuja l'interès i la preocupació de l'autora per integrar la cultura catalana que es produeix al País Valencià en el conjunt de la cultura catalana: «Al país valencià hem aconseguit fer una xarxa de creació i difusió amb artistes consagrats, que volen sortir al món, gent que mira de restablir formes d'acció a més llarg termini mitjançant la xarxa de professors de lectorat (...). En aquests moments som presents a 160 universitats del món, gairebé el 30% de les places de lectors de català estan ocupades per valencians» (p. 119). I Mavi, sense saber-ho quan escrivia el seu article, acaba amb unes paraules testamentàries: «Tenim molt a oferir. Ens cal, però, una política millor, més racional i situada en el món, que ens ajude en comptes de posar bastons a les rodes... I ens cal, sobretot, més confiança en nosaltres mateixos» (p. 120).

Quant a l'activitat investigadora de Mavi Dolç, caldria destacar que, des de sempre, ha estat interessada en la recerca de la lingüística aplicada als mitjans de comunicació. Inicialment, va formar part de dos equips d'investigació del grup *Llengua i Media* de la UAB amb projectes finançats DGICYT, que analitzaren la qualitat lingüística dels diversos espais i gèneres televisius de TV3-Televisió de Catalunya. Posteriorment, es va incorporar a l'Anàlisi Crítica del Discurs i va fundar amb el professor Xavier Giró el grup d'investigació Observatori sobre la Cobertura dels

Conflictes, vinculat al Departament de Periodisme i Ciències de la Comunicació de la UAB. El grup es va formar el 2001 amb professors i estudiants de la UAB.

Fruit de la recerca sobre la qualitat lingüística de la televisió són els capítols de llibres, escrits en col·laboració amb Elvira Teruel (1997 i 1998), que presenten una anàlisi molt exhaustiva dels programes informatius: noticiaris de TV3-Televisió; així com un estudi crític sobre l'estàndard utilitzat en l'experiència de Canal 9.

Cal considerar, a més a més, les aportacions sobre el discurs televisiu en treballs en col·laboració amb Laura Santamaria (1998 i 2000), que tracten aspectes claus del registre comunicatiu, com són ara les característiques del gènere 'notícia', la traducció de l'oralitat i el doblatge i els referents culturals en la subtitulació.

En l'àmbit de la sociolingüística i els mitjans de comunicació, cal destacar la participació de Mavi Dolç (1997) en les V Jornades de Sociolingüística, organitzades per l'Ajuntament d'Alcoi sobre llengua i mitjans de comunicació al País Valencià i la importància dels mitjans de petit abast; així com el treball en col·laboració amb Josep Lluís Gómez Mompert (1998), on es fa una anàlisi crítica de la política lingüística i comunicativa en els mitjans informatius.

La preocupació per la repercussió dels mitjans de comunicació en les cultures dominades indueix Mavi Dolç (1998 i 2000) a escriure sobre què fan els mitjans amb la llengua i quin impacte tenen en cultures com la catalana. També sobre aquest tema i, en col·laboració amb Laura Santamaria, imparteix una conferència a la universitat de Wales: «The cultural impact of screen translation into minority languages» a l'abril de l'any 2000.

Mavi Dolç (1996 i 2000) també s'implica en l'anàlisi del discurs dels mitjans de comunicació, des d'una perspectiva crítica ideològica, en articles on analitza el significat i la connotació o quan la ciència i la tecnologia es posen al servei de la utopia. En la línia crítica de quina televisió consumim, escriu un article en col·laboració amb Francesc-Josep Deó (1999). Posteriorment, amb Xavier Giró (2002), publica una entrevista a Teun A. van Dijk sobre l'anàlisi del discurs i la desigualtat social.

Durant el 2007, en tant que vicerectora de la UOC, va impartir dues conferències: *La política lingüística universitària en Catalunya*, en el marc de les Jornades de Bi-multilingüisme, organitzades per la Universitat de Bozen i *El multilingüisme en un entorn virtual: el cas de la Universitat Oberta de Catalunya*, organitzat pel Consorci Universitat Internacional Menéndez Pelayo de Barcelona CUIMPB - Centre Ernest Lluch.

L'altra faceta de Mavi Dolç, no menys important que les ressenyades fins ara, és la d'activista cultural, sempre disposada a fer entendre als catalans centrals que els de la perifèria també som catalans. Amb matisos de color –si bé es mira–, però amb els mateixos drets i deures. Deures que ella feia constantment. Per exemple, va ser la dinamitzadora d'un grup format pels valencians que viuen i treballen a Barcelona. I, més endavant, va ser la primera, al costat de Vicent Partal, el director del diari electrònic VilaWeb, a donar suport al grup «Espai País Valencià», impulsat per estudiants valencians a Barcelona, amb un ideari programàtic encaminat a reforçar els lligams culturals entre els Països Catalans. Fet i fet, Mavi Dolç, la podríem definir com una espècie d'ambaixadora de València a Barcelona i de Barcelona a València. En nom d'Acció Cultural del País Valencià va tenir actuacions destacades en les diades de l'11 de Setembre, en les diades de Sant Jordi, en actes reivindicatius per la llengua. I, a València, no hi faltava mai a les diades del 25 d'Abril o el 9 d'Octubre.

En l'aspecte de promotora cultural –i això ja molt abans de la seva tasca com a Cap de l'Àrea de Llengua i Universitats de l'Institut Ramon Llull– caldria comptabilitzar l'estímul i la col·laboració que, des dels inicis, ha donat al grup de música catalana Obrint Pas, un grup jove i musicalment molt competent, que ha estat capaç no només d'actuar als Països Catalans, sinó de donar-se a conèixer internacionalment. Un dels components del grup és Miquel Ramos i Dolç,

nebot i deixeble de la Mavi: el seu estimat Miquel. El grup li ha dedicat una cançó, que figura en el recordatori que la família va oferir en el multitudinari i emotiu comiat que se li va fer al Tanatori de Sant Gervasi. S'escau tant a la Mavi que em permetré de reproduir-ne la primera i la darrera estrofa: «Sóc del sud, / del front meridional, / del parlar refugiat, / del somni exilat. / Sóc del sud dels sentiments, / sóc del sud de les arrels, / sóc del sud i porte als ulls / llàgrimes de lluita i futur.»

Mavi Dolç s'ha mort massa jove, però ha deixat molta feina feta i petjades profundes en tot-hom que la va conèixer. Gràcies a ella molts catalans del Principat han après que els valencians formem part de la seva vida i de la seva nació. Les generacions futures li hauran d'agrair l'ingent treball realitzat, des de totes les instàncies acadèmiques i culturals en què ha participat, a favor de l'ús de la llengua i la cultura catalanes, així com l'esforç per promocionar el coneixement d'aquesta llengua i cultura al món.

Maria CONCA
Universitat de València

BIBLIOGRAFIA CITADA

- DOLÇ, Mavi (1996): «De la piràmide invertida al Políticament correcte. Del significat a la connotació». *Comunicación y estudios universitarios*, Revista de Ciències de la Informació, CEU. Núm. 6. Montcada de l'Horta, p. 169-175.
- DOLÇ, Mavi (1997): «Llengua i mitjans de comunicació al País Valencià. La importància dels mitjans de petit abast». *V Jornades de sociolingüística. Comunitat lingüística i espais comunicatius*. Alcoi: Gabinet municipal de normalització lingüística. Ajuntament d'Alcoi, p. 77-105.
- DOLÇ, Mavi / TERUEL, Elvira (1997): «Anàlisi de programes informatius: Els noticiaris (TN)». BASSOLS, M. / RICO, A. / TORRENT, A. (eds.): *La llengua de TV3*. Barcelona: Les Naus d'Empúries, p. 33-41.
- DOLÇ, Mavi (1998): «Què fan els mitjans amb la llengua? *Treballs de comunicació*. Núm. 10. Barcelona: Societat Catalana de Comunicació, desembre 1998, p. 31-36.
- DOLÇ, Mavi / GÓMEZ MOMPART, Josep Lluís (1998): «Ciutat, política lingüística i política comunicativa». MOLLÀ, T. (ed.) *La política lingüística a la societat de la informació*. Alzira: Brodera, p. 65-104.
- DOLÇ, Mavi / TERUEL, Elvira (1998): «Anàlisi lingüística dels programes de TV3 (1985-1993). Noticiaris», p. 61-65. DOLÇ, Mavi / FAURA, Neus / TORRENT, A. M.: «Apèndix. Qüestionari sobre criteris lingüístics i empresarials de les televisions autonòmiques»; DOLÇ, Mavi / SANTAMARIA, Laura: «L'estàndard valencià en l'experiència de Canal 9», p. 141-148. DOLÇ, Mavi: «Informe del viatge a Euskal Herria (abril 1994)», p. 157-158. *La llengua de la televisió de Catalunya. Materials per a l'anàlisi*. Bellaterra: SPUAB.
- DOLÇ, Mavi / TERUEL, Elvira (1998): «Anatomia d'una notícia». *Anàlisi*. Núm. 22. Bellaterra: SPUAB, p. 99-119.
- DOLÇ, Mavi / SANTAMARIA, Laura (1998): «La traducció de l'oralitat i el doblatge». *Quaderns. Revista de traducció*. Núm. 2. Bellaterra: SPUAB, p. 97-105.
- DOLÇ, Mavi / DEÓ, Francesc-Josep (1998): «¿Qué televisión consumimos?». *Comunicar*. Núm. 13. Huelva: Grupo Comunicar, p. 165-170.
- DOLÇ, Mavi (2000): «L'impacte social de les cultures dominades». *Cultures en resistència. Illacrua, actualitat i alternatives*. Núm. 81, monogràfic 6, 2a. època, setembre.
- DOLÇ, Mavi (2000): «La ciència i la tecnologia al servei de la utopia. La confiança històrica

- d'Onofre Parés a *L'illa del gran experiment*». SALVADOR, V. (ed.) *Saber i comunicar. Discurs científic i comunicació social*, Anuari de l'Agrupació Borriana de Cultura. Revista de recerca humanística i científica. Núm. IX, p. 91-102.
- DOLÇ, Mavi / SANTAMARIA, Laura (2000): «Els referents culturals en la subtitulació». CROS, A. / SEGARRA, M. / TORRENT A. (eds.) *Llengua oral i llengua escrita a la televisió*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Biblioteca Milà i Fontanals. Núm. 37, p. 75-87.
- DOLÇ, Mavi / SANTAMARIA, Laura (2000): «The cultural impact of screen translation into minority languages». *Mercator Audiovisual Translation Conference*, The University of Wales, 3-4 abril. Aberystwyth.
- DOLÇ, Mavi / GIRÓ, Xavier (2002): «Análisis de discurso y desigualdad social. Entrevista a Teun A. van Dijk». *Voces y culturas. Revista de Comunicación*. Núm. 16. Barcelona, p. 133-150.
- DOLÇ, Mavi (2009): «El país que volem». FURIÓ, A. / MUÑOZ, G. / VICIANO, P. (eds.) *País Valencià, segle XXI. Noves reflexions crítiques*. València: Publicacions de la Universitat de València, p. 115-120.